

Συζητήθηκε όσο καμία άλλη

> Σοφοκλέους «Οιδίπους Τύραννος» από το Αμφι-Θέατρο

Μετάφραση: Κ.Χ. Μύρης. Σκηνοθεσία: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος. Σκηνικά-Κοστούμια: Γιώργος Πάτσας. Μουσική: Γιάννης Αναστασόπουλος. Παίζουν: Κωνσταντίνος Μαρκουλάκης, Νικόλας Παπαγιάννης, Νίκος Αρβανίτης, Μάνος Βακούσης, Καρυοφυλιά Καραμπέτη, Κωνσταντίνος Ανταλόπουλος, Σωτήρης Τσακομίδης, Θανάσης Κουρλαμπας, Κωνσταντίνος Γιαννακόπουλος, Νικόλας Παπαγιάννης, Δημήτρης Παπανικολάου, Λευτέρης Πολυχρόνης, Βασίλης Πουλάκος, Βαγγέλης Ψωμάς, Τίνα Αλεξοπούλου, Μαρία Πανίδου, Έλενα Χατζηαυξέντη

Αγαπητοί συνθεατές (και ήμαστε πολλοί στην παράσταση του «Οιδίποδα», όσους χωρούσε η Σχολή Τυφλών), θα ήθελα να θέσω μπροστά σας κάποιες ερωτήσεις τις οποίες δεν καταφέρνω να απαντήσω μόνη μου. Οι ερωτήσεις δεν είναι ιεραρχημένες με γνώμονα τη σημαντικότητά τους, η σειρά τους οφείλεται στην συχνότητά με την οποία επανέρχεται η κάθε μία ζητώντας απάντηση. Για παράδειγμα, το κυρίαρχο ενδυματολογικό στοιχείο, οι διαφανείς πλαστικοί μανδύες, τι ρόλο έπαιζαν στην παράσταση; Τους φορούσαν όλοι, εκτός από τον Τειρεσία, τον μοναδικό που ήταν εκτός της ομαδικής άγνοιας και πλάνης. Η Ιοκάστη έβγαλε το δικό της όταν αποχαιρέτησε την πλάνη και πήγε να αντιμετωπίσει τη δική της τραγική αλήθεια. Η χαρά της πιθανής ερμηνείας δεν κράτησε πολύ επειδή ο Οιδίποδας έμεινε με το δικό του μανδύα μέχρι το τέλος, όταν πια είχε ανταλλάξει το φως των ματιών του με το φως της γνώσης. Συνεπώς οι μανδύες δεν ήταν σύμβολα της πλάνης. Τότε; Η ερμηνεία της προστατευτικής στολής ενάντια στην θεόσταλη οικολογική καταστροφή που έπληξε τη θήβα είναι σαφώς παρατραβηγμένη. Τότε; Δεν ξέρω.

Παραμένοντας στο εικαστικό επίπεδο της παράστασης του Αμφι-Θεάτρου, αναρωτιέμαι αν η αποσυναρμολόγηση της σκηνικής πλατφόρμας από τα μέλη του χορού συμβολίζει την αποδόμηση του κατασκευασμένου με τη λογική των θνητών μικρόκοσμου όταν αυτός έρχεται σε σύγκρουση με τον άλογο μακρόκομο. Τότε όμως η πρόταση του σκηνογράφου Γιώργου Πάτσα φαντάζει σαν μια υπεραπλου-

Το στήσιμο της σκηνικής δράσης με την μόνιμη, αλλά στατική παρουσία του χορού καθισμένου γύρω από την υπερυψωμένη σκηνική πλατφόρμα, προσέδιδε στο δρώμενο τη στιλιστική του θεάματος μέσα στο θέαμα, η οποία μου φάνηκε ξένη στο έργο του Σοφοκλή, όπου η σχέση του Ενός με τους πολλούς είναι πολύ πιο περίπλοκη, όπου η πράξη του Ενός έχει αντίκτυπο σε πολλούς, όπου η μοίρα του Ενός σημαδεύει τις μοίρες των άλλων.

στευμένη μεταφορά, η οποία δεν τυχαίνει και ιδιαίτερης σκηνοθετικής εκμετάλλευσης.

Η παραγωγή του Αμφι-Θεάτρου συζητήθηκε όσο καμία άλλη. Όσοι παρακολούθησαν τις μάχες που έδωσε ο Γιώργος Κιμούλης με τους κριτές της στο site του, με δυσκολία θα μπορούσαν να δουν τον «Οιδίποδα» του Σπύρου Ευαγγελάτου μόνο σαν καλλιτεχνικό γεγονός απαλλαγμένο από τα παραθεατρικά πάθη που φούντωναν γύρω απ' αυτό. Παραμερίζοντας τις ξένες απόψεις και θέτοντας το προσωπικό αισθητήριο σε λειτουργία, κατέγραψα απουσίες που προβλημάτιζαν. Απουσία των μεγάλων μεγεθών. Του μεγάλου ηγέτη, της μεγάλης απόγνωσης, της μεγάλης ευθύνης, της μεγάλης σύγκρουσης, της μεγάλης έντασης,

της μεγάλης αποκάλυψης, της μεγάλης ταπείνωσης. Υποψιάζομαι ότι ο Σπύρος Ευαγγελάτος δεν ήταν υπέρ των τεχνητά μεγάλων, των υπέρογκων και υπερτραγικών. Κάποτε μας καταγόητευσε αντικαθιστώντας τα τραγικά στερεότυπα με συγκίνηση και ειρωνεία στην υπέροχη «Ελένη». Πιστεύω πως η σκηνοθετική πρόταση ακούστηκε ξεκάθαρα μόνο στη манιέρα του Μάνου Βακούση, ο οποίος έκανε τον Τειρεσία του αντιφρονούντα διανοούμενο, πικρόχολο, σαρκαστικό απέναντι στην τυφλή αλαζονεία της εξουσίας.

Όμως στην περίπτωση του Οιδίποδα του Κωνσταντίνου Μαρκουλάκη, εκεί που η απουσία των μεγάλων μεγεθών ήταν αισθητή, δεν υπήρχε κάποια αντισταθμιστική πρόταση. Ακόμα κι

αν η αποχή από τα τραγικά μεγέθη είναι συνειδητή συλλογική επιλογή του σκηνοθέτη και του πρωταγωνιστή, η μετρίαση των παθών δεν μπορούσε παρά να οδηγήσει στη σμίκρυνση των συναισθηματικών αποστάσεων και ψυχολογικών διακυμάνσεων, δεν μπορούσε παρά να φτωχύνει το υποκριτικό αποτέλεσμα. Η συγκρατημένη μανιέρα της Καρυοφυλιάς Καραμπέτη εισπραττόταν ως ψυχρότητα. Η υπογράμμιση του ερωτισμού μεταξύ της Ιοκάστης και του Οιδίποδα δεν έφερε κέρδη στην παράσταση.

Το στήσιμο της σκηνικής δράσης με την μόνιμη, αλλά στατική παρουσία του χορού καθισμένου γύρω από την υπερυψωμένη σκηνική πλατφόρμα, προσέδιδε στο δρώμενο τη στιλιστική του θεάματος μέσα στο θέαμα, η οποία μου φάνηκε ξένη στο έργο του Σοφοκλή, όπου η σχέση του Ενός με τους πολλούς είναι πολύ πιο περίπλοκη, όπου η πράξη του Ενός έχει αντίκτυπο σε πολλούς, όπου η μοίρα του Ενός σημαδεύει τις μοίρες των άλλων. Η προσωπική υποκριτική ποιότητα και οι φωνητικές ικανότητες των μελών του χορού δε συναθροίζονταν σε ενιαία αισθητική δύναμη, ίσως λόγω απουσίας σκηνοθετικά ξεκαθαρισμένου ρόλου του χορού μέσα στην παράσταση. Η όμορφη αοριστία της μουσικής των χορικών του Γιάννη Αναστασόπουλου δεν μπορούσε καλύψει τη συγκεκριμένη απουσία.